

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

Development of Creative Abilities of Future Teachers

Bukhara State University

Jumayeva Mehribo Aduvohidovna

Abstract: This article discusses the pedagogical foundations for the formation and development of creative competencies in future teachers. It analyzes the importance of innovative approaches, interactive methods, and independent learning activities in developing students' creative thinking. Furthermore, the article highlights the role of problem-based situations, modern pedagogical technologies, and motivational factors in the process of developing creativity. The study also examines effective methods and approaches that contribute to the formation of a creative approach in the professional activities of future educators.

Keywords: creative competence, innovative approach, pedagogical technology, creative thinking, interactive method, independent learning, professional activity, motivation, pedagogical process, creative development.

Bo‘lajak o‘qituvchilarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish

Annotatsiya: Ushbu maqolada bo‘lajak o‘qituvchilarda kreativ kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirishning pedagogik asoslari yoritilgan. Unda talabalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlar, interfaol metodlar hamda mustaqil ta‘lim faoliyatining ahamiyati tahlil etilgan. Shuningdek, kreativlikni rivojlantirish jarayonida muammoli vaziyatlardan foydalanish, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash va motivatsion omillarning ta‘siri ochib berilgan. Maqolada bo‘lajak pedagoglarning kasbiy faoliyatida kreativ yondashuvni shakllantirishga xizmat qiluvchi samarali usullar haqida fikr yuritilgan.

Kalit so‘zlar: kreativ kompetensiya, innovatsion yondashuv, pedagogik texnologiya,

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

ijodiy tafakkur, interfaol metod, mustaqil ta’lim, kasbiy faoliyat, motivatsiya, pedagogik jarayon, kreativ rivojlanish.

Bugungi kunda ta’lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar pedagoglardan nafaqat chuqur bilim, balki ijodkorlik, mustaqil fikrlash va innovatsion yondashuvni ham talab etmoqda. Zamonaviy jamiyat taraqqiyoti ta’lim jarayoniga yangi metod va texnologiyalarni joriy etishni taqozo qilmoqda. Shu sababli bo‘lajak o‘qituvchilarning kreativ salohiyatini rivojlantirish oliy ta’lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi. Kreativlik pedagogning yangilik yaratishga intilishi, muammolarga noodatiy yechim topa olishi hamda ta’lim samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi muhim sifatdir.

Bo‘lajak pedagoglarda kreativ qobiliyatlarni rivojlantirish jarayoni bosqichma-bosqich tashkil etilib, unda talabalarning qiziqishi, mustaqil faoliyati va ijodiy tafakkurini qo‘llab-quvvatlash muhim o‘rin tutadi. Mazkur jarayonda interfaol metodlar, muammoli vaziyatlar, loyiha ishlari hamda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish yuqori samaradorlikni ta’minlaydi. Ushbu maqolada bo‘lajak o‘qituvchilarning kreativ qobiliyatlarini shakllantirishning asosiy bosqichlari, ularning pedagogik ahamiyati va rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali usullar tahlil qilinadi. O‘zbekistonlik tadqiqotchilar ham ushbu masalaga alohida e’tibor qaratgan. Jumladan, kreativlik va tasav-vurni rivojlantirishda ilustrativ yondashuv, interfaol texnologiyalar, smart-ta’lim va loyiha asosidagi o‘qitish kabi metodlar ijobiy natija berishi ta’kidlangan. Bo‘lajak o‘qituvchilarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishda bosqichli yondashuv samarali usullardan biri sifatida ko‘rilmogda. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatmoqdaki, dastlabki bosqichda talabalarda kreativlikka doir tushuncha, motivatsiya va qiziqish uyg‘otilishi zarur. Keyingi bosqichda esa ular amaliy mashqlar orqali kreativ ko‘nikmalarni o‘zlashtiradi, turli topshiriqlar va loyihalar ustida ishlaydi. So‘nggi

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

bosqichlarda esa ushbu qobiliyatlar kasbiy faoliyatga tatbiq etilib, ularning barqaror rivoji ta'minlanadi. Biroq adabiyotlarda ayrim kamchiliklar ham ko'zga tashlanadi. Jumladan, kreativlikni rivojlantirish bosqichlarini aniq va o'lchab bo'ladigan ko'rsatkichlar asosida tasniflash hali to'liq ishlab chiqilmagan. Shuningdek, aksariyat tadqiqotlar nazariy asoslarga urg'u beradi, ammo amaliy jihatdan o'qituvchi tayyorlash tizimiga qanday integratsiya qilish masalasi yetarlicha ochilmagan [3]. Baholash mezonlari, refleksiya mexanizmlari, shaxsiy rivojlanishni monitoring qilish bo'yicha metodlar ham turlicha va bir xillikdan yiroq. Umuman olganda, mavjud ilmiy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, bo'lajak o'qituvchilarning kreativ qobiliyatlarini shakllantirishda bosqichma-bosqich yondashuv, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash, shaxsiy yondashuv va amaliy mashg'ulotlar muhim omil hisoblanadi. Ushbu jarayonni izchil rejalashtirish va ilmiy asoslash orqali pedagogik ta'lim sifatini oshirish, ijodkor, yangilikka intiluvchan o'qituvchilarni tayyorlash imkoniyati sezilarli darajada ortadi. Ushbu tadqiqotda bo'lajak o'qituvchilarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish bosqichlarini aniqlash, ularning mazmun-mohiyatini ochib berish hamda amaliyotga tatbiq etish mexanizmlarini ishlab chiqish asosiy maqsad qilib olindi. Shu boisdan tadqiqotda kompleks metodologik yondashuv asosida ishlash zaruriyati tug'ildi. Tadqiqot metodologiyasi quyidagi asosiy yo'nalishlarga tayandi: nazariy-tahliliy, empirik-tajriba, diagnostik va statistik usullar uyg'un holda qo'llanildi. Avvalo, mavzuga oid mavjud ilmiy adabiyotlar, xorijiy va mahalliy tadqiqotlar, ilg'or tajribalar tahlil qilinib, kreativlik tushunchasi, uning tarkibiy qismlari va rivojlanish bosqichlari haqidagi nazariy qarashlar o'rganildi. Bu bosqichda taqqoslash, umumlashtirish, klassifikatsiya qilish singari nazariy tahlil metodlaridan foydalanildi [4]. Keyingi bosqichda empirik tadqiqotlar tashkil etildi. Jumladan, pedagogika yo'nalishida tahsil olayotgan talaba-

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

o‘qituvchilar o‘rtasida kuzatuv, so‘rovnoma, suhbat va diagnostik testlar o‘tkazildi. So‘rovnomalar yordamida talabalarning kreativlik darajasi, ijodiy yondashuvga bo‘lgan munosabati, muammoli vaziyatlarga qanday yondashishi kabi jihatlar aniqlab olindi. Suhbatlar esa sifatli ma’lumotlar to‘plash, talabalar fikrini chuqur tahlil qilish imkonini berdi. Diagnostik testlar orqali esa kreativlikning tarkibiy qismlari – original fikrlash, moslashuvchanlik, ijodiy tasavvur, muammoli fikrlash kabi ko‘nikmalar darajasi baholandi. Tajriba-sinov ishlari orqali kreativ qobiliyatlarni rivojlantirishning bosqichli modeli amaliyotda qo‘llanildi. Eksperimental guruhlarda interfaol metodlar, loyiha asosida ta’lim, muammoli vaziyatlar, vizual-tasviriy topshiriqlar va ijodiy mashg‘ulotlar orqali o‘qitish tashkil etildi. Natijalar nazorat guruhi bilan solishtirilib, samaradorlik darajasini aniqlash uchun statistik tahlil qilindi. Shuningdek, tadqiqotda pedagogik eksperimentdan tashqari, o‘z-o‘zini baholash (self-assessment), portfoli-olar va amaliy topshiriqlar asosidagi baholash usullari ham qo‘llanildi. Bu esa talabalarning kreativ salohiyatini nafaqat testlar, balki ularning real ijodiy faoliyati asosida aniqlash imkonini berdi. Yakuniy bosqichda yig‘ilgan ma’lumotlar tizimlashtirilib, statistik jihatdan tahlil qilindi. Diqqat markazida kreativlikning rivojlanish dinami-kasi, ta’sir etuvchi omillar va samaradorlik darajasi bo‘ldi. Bu orqali bo‘lajak o‘qituvchilarda kreativ qobiliyatlarni bosqichma-bosqich rivojlantirishga oid ilmiy asoslangan xulosalar chiqarildi. Umuman olganda, tadqiqotda qo‘llanilgan metodlar mazkur masalani chuqur o‘rganish, nazariy hamda amaliy asoslarini yoritish, shuningdek, real ta’lim jarayoniga tatbiq etish imkonini berdi. Tajriba guruhi talabalari bilan ijodiy topshiriqlar, muammoli vaziyatlar, guruhli loyiha ishlari va vizual materiallar asosida mashg‘ulotlar tashkil etildi. Ushbu yondashuvlar orqali talabalarda mustaqil fikrlash, noodatiy yondashuv, ijodiy tasavvur va muammoni turlicha hal qilish kabi ko‘nikmalar sezilarli darajada rivojlandi,

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

kreativ qobiliyatlarni rivojlantirishga ijobiy ta’sir etuvchi asosiy omillar aniqlandi. Ular orasida eng muhimlari quyidagilardan iborat: shaxsiy motivatsiya, ijobiy psixologik muhit, interfaol va innovatsion metodlar, reflektiv yondashuv, o‘z-o‘zini ifoda etishga imkon beruvchi topshiriqlar, shuningdek, ijodiy erkinlik. Ayniqsa, amaliy mashg‘ulotlar jarayonida ijodiy muammolarning qo‘yilishi va ularni mustaqil hal qilish imkoniyati kreativ fikrlashga kuchli turtki bo‘ldi. kreativlik darajasini baholash uchun ishlab chiqilgan diagnostik mezonlar (originallik, moslashuvchanlik, fikrlar xilma-xilligi, tezkorlik) orqali talabalarning o‘zgarish dinamikasi o‘rganildi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, tajriba boshida talabalar orasida past darajadagi kreativlik kuzatilgan bo‘lsa, tadqiqot yakunida aksariyat ishtirokchilarda kreativ fikrlashning o‘rtacha va yuqori darajalari shakllangan. Yakuniy tahlilga ko‘ra, kreativ qobiliyatlarni rivojlantirishga yo‘naltirilgan bosqichli yondashuv, to‘g‘ri tanlangan metodlar va ta’lim sharoitlari samarali bo‘lib, ularni pedagogik amaliyotga joriy etish o‘qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini yangi bosqichga olib chiqadi. Shu bilan birga, bu yondashuv nafaqat ijodiy fikrlovchi mutaxassisni tayyorlaydi, balki ta’lim sifati va mazmunini boyitishga ham xizmat qiladi.

Xulosa qilib shuni aytishimiz mumkinki, bo‘lajak o‘qituvchilarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish zamonaviy ta’lim jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Kreativlik nafaqat dars jarayonlarini qiziqarli va samarali tashkil etishga, balki o‘quvchilarning mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarga ijodiy yondashish ko‘nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Maqolada kreativ qobiliyatlarni rivojlantirish bosqichlari sifatida: motivatsiyani shakllantirish, ijodiy muhit yaratish, innovatsion metodlardan foydalanish, amaliy mashg‘ulotlar orqali tajriba orttirish va metodik tahlil asosida o‘z-o‘zini rivojlantirish kabi yo‘nalishlar ko‘rsatib o‘tildi.

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

Ushbu bosqichlar orqali bo‘lajak o‘qituvchilarda ijodiy yondashuv, yangilikka intilish, o‘zgacha fikrlash va o‘z ustida doimiy ishlash madaniyati shakllanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017.
2. Sharipov Sh., Muslimov N. Texnik ijodkorlik va dizayn. – Toshkent, 2011.
3. Karimova G., Komilova X. Reklama va dizayn. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2006.
4. Jo‘rayev H.O., Quliyeva Sh.H., To‘rabekov F.S., Karimova M.N. Texnik ijodkorlik va dizayn. – Toshkent: “Turon zamin ziyo”, 2015.
4. JUMAYEVA, Mehribon. "Bo'lajak o'qituvchilarni innovatsion faoliyatga tayyorlashda zamonaviy yondashuvlar." *edagogik ahorat* : 62.
5. Олимов Ш.Ш., Ходжиева М.Ш. Возможности применения педагогических технологий в образовательном процессе //Молодежь и XXI век-2020. – 2020. – С. 228-231.